

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено
На засіданні кафедри спеціальної освіти та
соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08. 2021 р.)

Завідувач кафедри Островська К.О.

Силабус з навчальної дисципліни «Музикотерапія та логоритміка»,
що викладається в межах ОПП Спеціальна освіта першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти для здобувачів зі спеціальності 016 Спеціальна освіта

Львів 2021 р.

Назва дисципліни	«Музикотерапія та логоритміка»
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 016 Спеціальна освіта
Викладач (-і)	Призванська Роксоляна Антонівна, кандидат психологічних наук, асистент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи факультету педагогічної освіти.
Контактна інформація викладача	Ел. пошта: roksolana.pryzvanska@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Четвер 15.00-16.30 (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7)
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/muzykoterapiia-ta-lohorytmika
Інформація про дисципліну	Курс «Музикотерапія та логоритміка» бакалаврів денної форми навчання. Предметом вивчення навчальної дисципліни є психологічні особливості впливу музичного мистецтва на особистість, терапевтичні аспекти застосування засобів музичної виразності у корекційній роботі, види та форми музично-терапевтичної роботи для формування та розвитку музичного слуху та відчуття ритму, активізації розумової та мовленнєвої діяльності, вдосконалення координації рухів та темпоритму мовлення; стимуляції емоційно-образних уявлень.

Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Музикотерапія та логоритміка» фаховою дисципліною з спеціальності <u>016 Спеціальна освіта</u> для освітньої програми «Спеціальна освіта», яка викладається в <u>7</u> семестрі в обсязі <u>3</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Мета навчальної дисципліни полягає в сприянні загальному розвитку особистості студента та підготовка їх до проведення музикотерапевтичних і логоритмічних занять. Розвинути музичний слух та емоційну чуйність, активізувати розумову та мовленнєву діяльність, вдосконалюючи рух; використовуючи засоби музикотерапії, стимулювати емоційно-образні уявлення.
Література для вивчення дисципліни	Базова <ol style="list-style-type: none"> 1. Побережна Г.І. Музыка в дитячій душі /Г.Побережна – К. : Українське агентство інформації та друку «Рада», 2007. – 80 с. 2. Любан-Плоцца Б. Музыка і психіка // Б. Любан-Плоцца, Г. І. Побережна, О. Белов. – К : “АДЕФ-Україна”. – 2002. – 200 с. 3. Шабутін С. Зцілення музикою / С. Шабутін, С. Хміль, І. Шабутін. – Тернопіль: «Підручники і посібники», 2008. – 138с. 4. Захарова Н. И. Функциональные изменения центральной нервной системы при восприятии музыки // Н. И. Захарова, В. М. Авдеев // Журн. высш. нерв. деят. – 1982. – Т. 32. вып. 5. – С. 215– 229. 5. Могендович М. Р. К физиологическому анализу влияния музыки на человека / М. Р.Могендович, В. Б. Полякова // Совещание по проблемам высшей нервной деятельности. – 21-е: Тез. докл. – М., 1966. – С. 204– 205. 6. Могендович М. Р. К проблеме физиологии музыки (Акустико-моторные и моторно-висцеральные рефлексы) / М. Р. Могендович // Межкурортная научн.-практ. конф. по лечебной физкультуре и климатолечению, 3-я: Тез. докл. – Ставрополь. 1966. – С. 108-111. 7. Полякова В.Б. О возможности применения музыки для стимуляции умственной работоспособности / Полякова В. Б. // Физиологические характеристики умственного и творческого труда. – М, 1969. – С. 103-104. 8. Полякова В.Б. К вопросу о влиянии музыки на мышечную и сердечную деятельность человека / Полякова В. Б. // Экспериментальные исследования по физиологии, биофизике и фармакологии. – Пермь, 1967. – Вып. 7. – С. 111 -114. 9. Призванська Р. Музична терапія і навчання: пошук внутрішнього потенціалу. <i>Abstracts of II</i>

International Scientific and Practical Conference: Збірник матеріалів Міжнародної конференції. Мюнхен, 2020. – С. 146–152.

10. Призванська Р. Організація проведення логоритмічних занять з дітьми із психофізичними порушеннями. *Простір арт-терапії: можливості інтеграції. Матеріали XIV Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції.* Київ, 2017. – С.86-89.

11. Симонов П. В. Эмоциональный мозг. – М, 1981.

12. Фудин Н. А. Музыка как средство улучшения функционального состояния студентов перед экзаменом / Н.А. Фудин, О.П. Тараканов, С. Я. Классик // Физиология человека. – М., 1996. – Т. 22. – № 2. – С. 1-9.

13. Шевчук А. Дитяча хореографія. – К.: «Шкільний світ», 2018.

14. Шушарджан С. В. Комплексное применение рефлекс- и музыкотерапии / С.В. Шушарджан, Л.М. Сеиченко // Поволжская учредительная и I -я Научно-практическая конф. по традиционной медицине : Тез. докл. – Казань, 1993. – С. 123-127.

15. Шушарджан С. В. Здоровье по нотам /С.Шушарджан – М., Просвещение, 1994. – 112с.

16. Шушарджан С. В. Опыт применения вокалотерапии в клинике внутренних болезней. – СПб., 1995.

17. Шушарджан С. В. Музыкотерапия и резервы человеческого организма /С.Шушарджан – М., Творческий центр, 1998. – 146с.

18. Юцевич Ю. Музыка. Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2003. – 352с.

Допоміжна

1. Голдмен Д. Семь секретов исцеления звуком [Пер. с англ.]/Д.Голдмен – М. : ООО Издательство «София», 2009. – 160 с.

2. Голдмен Д. Целительные звуки: [перев. с англ.] / Д. Голдмен. – М. : Издательский дом «София», 2003. – 224 с.

3. Киселева М. В. Арт-терапия в практической психологии и социальной работе / М. В. Киселева. – СПб. : Речь, 2007. – 336 с.

4. Кэмпбелл Д.Дж. Эффект Моцарта / Д.Дж. Кэмпбелл. – Мн. : ООО Попурри, 1999. – 320 с.

5. Призванська Р. А. **Нейрофізіологічні чинники впливу засобів музичної виразності на дітей з аутизмом** / Р. А. Призванська // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. - 2018. - Вип. 35. - С. 136-141. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2018_35_26

<p>Обсяг курсу</p>	<p>_44_ години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 28 годин практичних занять та 46 годин самостійної роботи.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Загальні компетентності (ЗК): ЗК-1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК-4. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК-9. Здатність працювати в команді.</p> <p>Фахові компетентності (ФК): ФК-1 Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з обмеженими психофізичними можливостями; ФК-2. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку (мовлення, слуху, зору, інтелекту, опорно-рухового апарату тощо) в спеціальних та інклюзивних закладах освіти та реабілітаційних установах. ФК.-3 Здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації в процесі професійно-корекційної і навчально-реабілітаційної взаємодії. ФК.-5. Навички застосування знань про психологічні механізми навчання та виховання дитини задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості з порушеннями психофізичного розвитку.</p> <p>Програмні результати навчання (РН): РН 1. Знати теоретичні аспекти особливостей розвитку і освіти людини, яка має обмежені можливості життєдіяльності, особливостей становлення і соціалізації її як особистості. РН 2. Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання задач спеціальності. РН 4. Застосовувати принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в</p>

	<p>різних типах закладів.</p> <p>РН 5. Застосовувати сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей з особливими потребами з метою створення адекватних корекційних програм їх розвитку.</p> <p>РН 6. Застосовувати знання і розуміння для ідентифікації, формулювання і вирішення задач спеціальності, використовуючи відомі психологічні та педагогічні методи та логопедичні методики.</p> <p>РН 9. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо) та реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН 13. Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.</p> <p>РН 14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти.</p> <p>РН 16. Виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою;</p> <p>РН 19. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі бесід, круглих столів, ігор, тренінгів.</p>
Ключові слова	Музикотерапія, логоритміка, корекція, засоби музичної виразності.
Формат курсу	Очний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)

Підсумковий контроль, форма	іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Педагогіка», «Основи інклюзивної педагогіки», «Психологія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, проектів.
Необхідні обладнання	Мультимедійна система: проектор мультимедійний Epson, ноутбук; музичний центр, піаніно, електросинтезатор, комплект ударно-шумових музичних інструментів
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Практичні заняття: (20 балів) – 5 практичних по 4 бали за індивідуальну підготовку до практичного). Семінарські заняття (10 балів) – 2 семінари по 5 балів. МКР – 20 балів
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Значення музики в житті людини. 2. Методика підготовки та проведення музичної терапії. 3. Психокорекційні функції музичної терапії. 4. Види музичної терапії та основні форми роботи. 5. Класифікація дитячих музичних інструментів. 6. Класифікація музично-ритмічних рухів для дітей. 7. Роль та значення ігор в логопедичній роботі. 8. Вимоги до організації та проведення музично-терапевтичних занять. 9. Використання дидактичних ігор в логопедичній роботі. 10. Використання рухливих ігор в логопедичній роботі. 11. Використання творчих ігор в логопедичній роботі. 12. Музичні ігри, спрямовані на розвиток уваги.

13. Розвиток пам'яті засобами музично-терапевтичної гри.
14. Розвиток мислення засобами музичної терапії.
15. Розвиток уваги у музично-терапевтичній грі.
16. Вимоги до проведення артикуляційної гімнастики.
17. Вказівки до проведення артикуляційної гімнастики.
18. Особливості виконання пальчикової гімнастики на заняттях логоритміки.
19. Ігри на розвиток фонематичного сприйняття (за основними етапами розвитку фонематичного сприйняття).
20. Ігри у виправленні недоліків звуковимови.
21. Особливості поведінки заїкуватих дітей в іграх.
22. Використання логоритміки в усуненні заїкання.
23. Елементи аутотренінгу і музичної медитації в корекційній роботі.
24. Використання релаксаційних музичних вправ з дітьми з різними мовленнєвими патологіями.
25. Об'єкт, предмет, принципи, мета та провідні завдання логоритміки.
26. Психофізіологічна структура рухового акта. Загальна характеристика.
27. Етапи реалізації довільного руху(за М.О.Бернштейном). Загальна характеристика.
28. Засоби логоритміки. Загальна характеристика.
29. Методи і прийоми логоритміки. Загальна характеристика.
30. Особливості порушення моторної, емоційно-вольової сфер і довільної поведінки у дітей з дислалією. Методика застосування логоритмічних і музично-ритмічних засобів під час усунення дислалії.
31. Особливості порушення моторної, емоційно-вольової сфер і довільної поведінки у дітей з дизартрією.
32. Методика застосування логоритмічних і музично-ритмічних засобів під час усунення дизартрії.
33. Мета, провідні завдання та зміст логоритмічного впливу під час подолання дизартрії.
34. Методика проведення лікувальної гімнастики при дизартрії. Періодизація логоритмічної роботи при дизартрії. Загальна характеристика.
35. Етапи здійснення логоритмічного впливу під час логопедичної роботи при алалії.
36. Особливості порушення моторної, емоційно-вольової сфер і довільної поведінки у заїкуватих дітей дошкільного, молодшого шкільного та середнього шкільного віку. Загальна характеристика.
37. Мета та провідні завдання логоритмічного впливу під час реабілітації заїкання.
38. Зміст логоритмічних занять із заїкуватими особами.

	<p>39. Розділи логоритмічної роботи із заїкуватими дітьми, підлітками і дорослими. Загальна характеристика.</p> <p>40. Схеми побудови логоритмічних занять із заїкуватими особами. Загальна характеристика.</p> <p>41. Особливості організації логоритмічних занять із заїкуватими дітьми раннього віку.</p> <p>42. Особливості застосування засобів логоритміки під час роботи з дітьми із невротичною формою заїкування.</p> <p>43. Особливості застосування засобів логоритміки під час роботи з дітьми із невротоподібною формою заїкування.</p> <p>44. Методика проведення логоритмічних занять з дітьми з диспраксією.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схеми курсу ДОДАТОК Схеми курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	Тема 1. Історія виникнення музикотерапії.	Лекція, 2 год.	1,5	Опрацювати матеріали лекції.	1 тиждень
2.	Тема 3. Практична мета, значення та завдання музичної терапії.	Практичне заняття, 2 год.	1, 10, 14 Інтернет ресурси	Розкрити питання: Значення, мета та завдання музичної терапії	1 тиждень
3.	Тема 3. Музикотерапія – новітня технологія в психокорекції.	Практичне заняття, 2 год	7,8 Інтернет ресурси	Підготувати повідомлення на тему «Сучасні дослідження впливу музики на стан осіб з	2 тиждень

				особливостями розвитку»	
4	Тема 4. Значення пасивної музикотерапії в процесі корекції мовленнєвих порушень та психоемоційних розладів.	Лекція, 2 год.	7, 8	Опрацювати матеріали лекції	4 тиждень
5	Тема 5. Статусна та фонова музика.	Практичне заняття, 2 год. Презентація, дискусія.	11,12 Інтернет ресурси	Підготувати аналіз взаємозв'язку рухів і музики.	4 тиждень
6	Тема 6. Активна (експресивна) музикотерапія, її роль та значення. Вокалотерапія. Корекція порушень просодичного компонента мовлення засобами музикотерапії.	Практичне заняття, 2 год	1, 5, 6	Підбір вправ для корекції просодичного компонента мовлення	5 тиждень
7	Тема 7. Гра на дитячих музичних інструментах.	Лекція, 2 год	7	Розкрити питання: 1. Логоритмічні вправи.	5 тиждень
8	Тема 8. Педагогічна система Карла Орфа.	Практичне заняття, 2 год. Індивідуальна робота, робота в малих групах, обговорення.	1, 5, 6	Знайти і підготувати інформацію про засоби музичної виразності в системі музично-хореографічного та ритмічного виховання.	6 тиждень
9	Тема 9. Інтегративна музикотерапія та її застосування у процесі корекції мовленнєвих і комунікативних порушень.	Практичне заняття, 2 год. Презентація, дискусія.	1, 5	Опрацювати матеріали лекції	7 тиждень
10	Тема 10. Рецептивна музикотерапія (активізуюча та релаксаційна).	Лекція, 2 год	1, 5, 6	Опрацювати матеріали лекції.	8 тиждень
11	Тема 11. Методика проведення слухання – сприймання музики. Слухання музики.	Практичне заняття, 2 год. Індивідуальна робота,	5, 7	Розкрити питання: 1. Релаксація.	8 тиждень

		робота в малих групах, обговорення			
12	Тема 12. Застосування логоритміки в корекційній роботі з дітьми з особливостями психофізичного розвитку (ОПФР).	Практичне заняття, 2 год. Презентація, дискусія.	5, 8	Опрацювати матеріали лекції	9 день
13	Тема 13. Методика проведення вокалотерапії як засобу корекції звуковимови.	Лекція, 2 год	2,7,14	Опрацювати матеріали лекції.	10тиждень
14	Тема 14. Навчання дихання, звуковедення та артикуляції.	Практичне заняття, 2 год. Індивідуальна робота, робота в малих групах, обговорення	1, 5, 6	Розкрити питання: 1. Вокалотерапія як засіб корекції звуковимови.	10тиждень
15	Тема 15. Методика організації гри на дитячих музичних інструментах.	Практичне заняття, 2 год. Індивідуальна робота, робота в малих групах, обговорення	1, 5, 6	Гра на ударних та шумових музичних інструментах	11тиждень
16	Тема 16. Ритмічний ансамбль. Розвиток координації рухів, дрібної пальчикової моторики. Ритмічні та танцювальні рухи, рухова релаксація та злиття з ритмом музики.	Лекція, 2 год	3,4,5	Опрацювати матеріали лекції.	11тиждень
17	Тема 17. Методичні рекомендації до навчання	Практичне	1, 5, 6	Опрацювати матеріали	12тиждень

	танцювальних та імітаційних рухів. Рухова релаксація та злиття з ритмом музики.	заняття, 2 год.		лекції	
18	Тема 18. Порушення моторно-рухової сфери у дітей. Підбір музично-ритмічних вправ. Практичне опрацювання рухів.	Практичне заняття, 2 год. Індивідуальна робота, робота в малих групах, обговорення	6	Розкрити питання: 1. Підготовка дитячої руки до письма.	12тиждень
19	Тема 19. Методика проведення логоритмічних вправ та ігор для розвитку просодичного компоненту мовлення.	Лекція, 2 год	1, 5	Опрацювати матеріали лекції	13тиждень
20	Тема 20. Проведення логоритмічних вправ та ігор для розвитку просодичного компоненту мовлення.	Практичне заняття, 2 год. Індивідуальна робота, робота в малих групах, обговорення	1, 5, 6	Розкрити питання: 1. Ігри для розвитку просодичного компоненту мовлення.	13тиждень
21	Тема 21. Музика для стимуляції розумового потенціалу та творчих здібностей. Стимуляція розумового потенціалу та творчих здібностей за допомогою логоритміки.	Практичне заняття, 2 год.	8	Опрацювати матеріали лекції.	14тиждень
22	Тема 22. Заняття як основна форма проведення логоритміки. Сучасна модель та структура музикотерапевтичного заняття .	Лекція, 2 год	1, 3, 4	Опрацювати матеріали лекції	15тиждень
23	Тема 23. Проведення занять з логоритміки в	Практичне	5, 6	Розкрити питання:	15тиждень

	спеціальних навчальних закладах. Демонстрація фрагментів інтегративного заняття. Конспект заняття.	заняття, 2год. Індивідуальна робота, робота в малих групах, обговорення.		1. Завдання та вимоги до проведення логоритмічного заняття.	
24	Модульний контроль				16 тиждень